

Sygn. akt III AUa 1822/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący - Sędzia: SA Magdalena Kostro-Wesołowska (spr.)

Sędziowie: SA Aleksandra Tobiasz-Skrzypek

SO del. Danuta Malec

Protokolant: st. sekr. sądowy Anna Kapanowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 marca 2017 r. w W.

sprawy P. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wydanie pisemnej interpretacji

na skutek apelacji P. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 25 września 2015 r. sygn. akt XIV U 536/15

I. uchyla zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 11 września 2014 r. nr (...) i sprawę przekazuje temu organowi rentowemu do ponownego rozpoznania;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. na rzecz P. W. kwotę 30 (trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Aleksandra Tobiasz-Skrzypek Magdalena Kostro-Wesołowska Danuta Malec

UZASADNIENIE

P. W. w złożonym 15 lipca 2015 r. wniosku o wydanie o wydanie pisemnej interpretacji w trybie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (jednolity tekst: Dz. U. z 2016 r. poz. 1829) przedstawił następujący stan faktyczny. Wnioskodawca jest współnikiem spółki komandytowej, wpisanej do rejestru przedsiębiorców w dniu 17 sierpnia 2012 r. oraz posiada wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej z datą rozpoczęcia działalności gospodarczej określoną na 1 grudnia 2013 r. Spółka komandytowa nie podjęła żadnej działalności. Wnioskodawca zawarł umowę spółki komandytowej wyłącznie po to, aby w przyszłości przenieść ogół praw i obowiązków współnika na inną osobę. Spółka rozpocznie działalność dopiero po tym przeniesieniu, jednakże jest zarejestrowanym podatnikiem VAT czynnym i podatnikiem VAT zidentyfikowanym do transakcji wewnątrzwspólnotowych. Spółka posiada rachunek bankowy. Treść wpisu do CEIDG w przedmiocie działalności wnioskodawcy to „działalność w zakresie pozostałej telekomunikacji”. Wnioskodawca zarejestrował domenę internetową (...) posiada stronę internetową, ale do tej pory nie uzyskał jeszcze żadnego przychodu. Poprzednio prowadził działalność gospodarczą wcześniej niż w 2008 r. W związku z tak przedstawionym

stanem faktycznym wnioskodawca odwołał się do unormowania z art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (aktualnie jednolity tekst: Dz. U. z 2016 r. poz. 983, dalej jako: ustawa systemowa), czyli do tego, że wspólnik spółki komandytowej jest uważany za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność i podniósł, że zgodnie z art. 13 pkt 4 tej ustawy osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności. Wyraził pogląd, że warunkiem koniecznym objęcia ubezpieczeniami społecznymi jest rozpoczęcie wykonywania działalności. Wskazał następnie, że zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej spółka komandytowa może podjąć działalność gospodarczą po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, ale zdaniem wnioskodawcy nie musi tego robić. Według wnioskodawcy nie podlega on ubezpieczeniom społecznym z tytułu statusu wspólnika spółki komandytowej. Wskazując dalej na art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy systemowej wnioskodawcy podał, że osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej podlega ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu. Zgodnie z art. 18 a ust. 1 ustawy osoba taka ma prawo opłacać składki od podstawy wymiaru wynoszącej nie mniej niż 30% minimalnego wynagrodzenia. Zdaniem wnioskodawcy podlega on ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz może dobrowolnie podlegać ubezpieczeniu chorobowemu od 1 grudnia 2013 r. Podstawę wymiaru składek stanowi kwota przez niego deklarowana, ale nie niższa niż 30% minimalnego wynagrodzenia. Pismem z dnia z 30 lipca 2014 r. - działając na podstawie art. 64 § 2 k.p.a.- mając wątpliwości co do właściwych intencji wnioskodawcy ze względu na kompozycję powyższego wniosku - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wezwał wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku poprzez sprecyzowanie, czy jego intencją jest uzyskanie interpretacji w przedmiocie: 1) potwierdzenia, iż decydujące znaczenie dla obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym ma fakt rozpoczęcia wykonywania działalności, a nie uzyskanie wpisu we właściwym rejestrze przedsiębiorców (KRS, CEiDG) i w związku z tym od chwili rejestracji spółki komandytowej w rejestrze przedsiębiorców KRS (bez faktycznego prowadzenia działalności) nie istnieje obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu posiadania statusu wspólnika spółki komandytowej; 2) czy też wnioskodawca nie ma w tym zakresie wątpliwości, a jedyną wątpliwość dotyczy kwestii podlegania ubezpieczeniom społecznym w sytuacji równoczesnego posiadania statusu wspólnika spółki komandytowej w związku z prowadzoną pozarolniczą działalnością gospodarczą oraz możliwości w związku z tym skorzystania z prawa do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej przez okres pierwszych 24 miesięcy od podstawy wymiaru składek w kwocie nie niższej niż 30 % kwoty minimalnego wynagrodzenia. W odpowiedzi na wezwanie wnioskodawca w piśmie z 5 sierpnia 2014 r. wskazał, iż jego intencją jest, aby rozpatrzyć obydwie kwestie. Decyzją z dnia 11 września 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. uznał za nieprawidłowe stanowisko zawarte w opisanym wyżej wniosku, złożonym przez przedsiębiorcę P. W. w przedmiocie niepodlegania ubezpieczeniom społecznym przez wspólnika spółki komandytowej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że wniosek o wydanie interpretacji podlega opłacie w wysokości 40 zł. W przypadku wystąpienia w jednym wniosku o wydanie interpretacji odrębnych stanów faktycznych lub zdarzeń przyszłych, pobiera się opłatę od każdego przedstawionego we wniosku odrębnego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego (art. 10 ust. 6 i 7 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej). P. W. uiścił opłatę od wniosku w wysokości 40 zł, w związku z czym rozpatrzeniu podlegał tylko jeden z przedstawionych stanów faktycznych, tj. dotyczący ustalenia obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu pełnienia funkcji wspólnika spółki komandytowej. Natomiast wniosek w pozostałej części dotyczący kwestii podlegania ubezpieczeniom społecznym w sytuacji równoczesnego posiadania statusu wspólnika spółki komandytowej, w związku z prowadzoną pozarolniczą działalnością gospodarczą oraz możliwości w związku z tym skorzystania z prawa do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej, przez okres pierwszych 24 miesięcy, od podstawy wymiaru składek w kwocie nie niższej niż 30 % kwoty minimalnego wynagrodzenia, Zakład zgodnie z art. 10 ust. 6 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej obowiązany był pozostawić bez rozpatrzenia. Od powyższej decyzji odwołał się wnioskodawca zaskarżając ją w całości i wnosząc o jej zmianę w zakresie pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia oraz w zakresie oceny jego stanowiska niepodlegania ubezpieczeniu społecznemu. W uzasadnieniu wskazał, że stan faktyczny jest tylko jeden, tj. jest on wspólnikiem spółki komandytowej oraz posiada wpis w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Poprzednio prowadził działalność gospodarczą, dawniej niż w grudniu 2008 r. W związku z tym należy się jedna opłata. Zaznaczył, że analiza językowa art. 8 ust. 6 ustawy

systemowej wskazuje, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie ma racji. Skoro za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się „osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą”, a oprócz tego jeszcze inne osoby, jak artystów i wspólników spółek komandytowych, to znaczy, że na potrzeby ustawy systemowej rozszerzono grupę prowadzących działalność. Podsumowując wskazał, że wszędzie tam, gdzie ustawa wspomina o osobach prowadzących działalność i okresie prowadzenia przez nich działalności, należy odnosić to również do wspólników spółek komandytowych. Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania. **Sąd Okręgowy w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 25 września 2015 r. oddalił odwołanie (pkt 1) i zasądził od odwołującego się na rzecz organu rentowego kwotę 60 zł.** Sąd w ramach ustaleń faktycznych opisał szczegółowo treść wniosku i wydaną po jego rozpoznaniu decyzję. Przy takich ustaleniach faktycznych Sąd Okręgowy uznał odwołanie bezzasadne. Podniósł, że kwestię sporną stanowi to, czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych zasadnie uznał za nieprawidłowe stanowisko zawarte we wniosku z 8 lipca 2014 r. w przedmiocie niepodlegania wnioskodawcy ubezpieczeniom społecznym jako wspólnika spółki komandytowej, przy czym istotą sporu nie jest stan faktyczny, lecz wykładnia prawa. Odwołujący się wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w zakresie pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia (w kwestii podlegania ubezpieczeniom społecznym w sytuacji równoczesnego posiadania statusu wspólnika spółki komandytowej i w związku z prowadzoną pozarolniczą działalnością gospodarczą oraz możliwości w związku z tym skorzystania z prawa do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej, przez okres pierwszych 24 miesięcy, od podstawy wymiaru składek w kwocie nie niższej niż 30 % kwoty minimalnego wynagrodzenia) oraz wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w zakresie oceny jego stanowiska co do niepodlegania ubezpieczeniu społecznemu jako wspólnika spółki komandytowej.

Sąd wskazał, że art. 10 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej stanowi, że przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu administracji publicznej lub państwowej jednostki organizacyjnej wnioski o wydanie pisemnej interpretacji co do zakresu i sposobu zastosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej oraz składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie. Zgodnie natomiast z art. 83d ustawy systemowej, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013r., Zakład wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 10 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, w zakresie obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym, zasad obliczania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz podstawy wymiaru tych składek. Odnosząc się do żądania odwołującego w zakresie pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia, Sąd powołał art. 10 ust. 6 i 7 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Stanowią one, że wniosek o wydanie interpretacji podlega opłacie w wysokości 40 zł, w przypadku wystąpienia w jednym wniosku o wydanie interpretacji odrębnych stanów faktycznych lub zdarzeń przyszłych pobiera się opłatę od każdego przedstawionego we wniosku odrębnego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego. Sąd podkreślił, że odwołujący się uiszczył opłatę od wniosku w wysokości 40 zł, w związku z czym Zakład Ubezpieczeń Społecznych zasadnie rozpatrzył tylko jeden z przedstawionych przez odwołującego stanów faktycznych, a dotyczący ustalenia obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu pełnienia funkcji wspólnika spółki komandytowej. Natomiast wniosek w pozostałej części dotyczący kwestii podlegania ubezpieczeniom społecznym w sytuacji równoczesnego posiadania statusu wspólnika spółki komandytowej, w związku z prowadzoną pozarolniczą działalnością gospodarczą oraz możliwości w związku z tym skorzystania z prawa do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej, przez okres pierwszych 24 miesięcy, od podstawy wymiaru składek w kwocie nie niższej niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia, Zakład zgodnie z art. 10 ust. 6 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej obowiązany był pozostawić bez rozpatrzenia. Za niezasadne Sąd uznał twierdzenie odwołującego się, że organ rentowy był zobowiązany rozpoznać dwa zagadnienia prawne ze względu na jeden stan faktyczny. Sąd wskazał, że dla wyjaśnienia powyższej kwestii podlegania ubezpieczeniom społecznym w sytuacji równoczesnego posiadania statusu wspólnika spółki komandytowej w związku z prowadzoną pozarolniczą działalnością gospodarczą, koniecznym byłoby najpierw wyjaśnienie, czy fakt posiadania statusu wspólnika spółki komandytowej, która nie podjęła działalności gospodarczej, w okresie krótszym niż 60 miesięcy kalendarzowych przed podjęciem kolejnej działalności, nie uniemożliwi skorzystania z preferencji w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu aktualnie prowadzonej działalności gospodarczej. Zatem rozstrzygnięcie kwestii podlegania ubezpieczeniom społecznym w sytuacji równoczesnego posiadania statusu wspólnika spółki

komandytowej w związku z prowadzoną pozarolniczą działalnością gospodarczą jest uzależnione od rozstrzygnięcia stanu faktycznego dotyczącego niepodlegania ubezpieczeniu społecznemu jako wspólnika spółki komandytowej. Sąd uznał stanowisko odwołującego się co do niepodlegania ubezpieczeniu społecznemu jako wspólnika spółki komandytowej za nieprawidłowe. Ubezpieczeniem społecznym podlega obowiązkowo osoba, która posiada określony tytuł do ubezpieczeń wskazany przez ustawodawcę. W art. 6 ust. 1 ustawy systemowej ustawodawca wskazał wszystkie podmioty objęte obowiązkiem ubezpieczenia emerytalnego i ubezpieczeń rentowych. Oznacza to, że osoba, której cechy jako podmiotu ubezpieczenia społecznego zostały określone w tym przepisie, zostaje objęta tymi ubezpieczeniami i staje się stroną stosunku ubezpieczenia społecznego. Wylczenie to jest wyczerpujące i ma charakter zamknięty. Wśród tytułów rodzących obowiązki ubezpieczeń społecznych znalazło się prowadzenie pozarolniczej działalności (art. 6 ust. 1 pkt 5), przy czym za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą uważa się m.in. osobę fizyczną będącą wspólnikiem spółki komandytowej (art. 8 ust. 6 pkt 4). Stosownie zaś do art. 13 pkt 4 ustawy systemowej obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność - od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. W wyroku z 13 września 2010 r., II UK 82/10, Sąd Najwyższy wskazał, że wykonywanie pozarolniczej działalności w odniesieniu do wspólnika spółki komandytowej, to nic innego jak posiadanie statusu wspólnika spółki komandytowej prowadzącej działalność gospodarczą. Podleganie przez wspólnika takiej spółki obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności pozarolniczej do dnia zaprzestania jej wykonywania odnosi się do okresu posiadania statusu wspólnika w spółce prowadzącej (wykonującej) działalność gospodarczą, a nie do faktycznego uczestniczenia w działalności gospodarczej. W wyroku z 7 grudnia 2012 r., II UK 121/12, Sąd Najwyższy doprecyzował, że wspólnik istniejącej spółki komandytowej przez przystąpienie do niej rozpoczyna prowadzenie pozarolniczej działalności podlegającej ubezpieczeniom społecznym na podstawie art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy. Przyjęcie na siebie zobowiązań przez wspólnika spółki komandytowej następuje z chwilą przystąpienia do niej, kiedy to określa się wkład wnoszony przez komandytariusza i jego wartość (art. 105 pkt 4 Kodeksu spółek handlowych), co ma bezpośredni wpływ na jego udział w zyskach (art. 123 par. 1 Kodeksu spółek handlowych). Od tej chwili komandytariusz uczestniczy w przedsięwzięciu gospodarczym, jakim jest prowadzenie przedsiębiorstwa w formie spółki komandytowej i staje się podmiotem praw i obowiązków w stosunkach wewnętrznych spółki. Zatem decydującym momentem dla powstania obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym przez wspólnika spółki komandytowej jest więc nabycie przez niego statusu wspólnika w tej spółce, nie zaś podjęcie działalności przez spółkę i związane z tym nabycie przez nią statusu przedsiębiorcy. Obowiązek ubezpieczenia społecznego, w odniesieniu do wspólników spółki komandytowej nie jest więc warunkowany wykonywaniem czynności z zakresu prowadzenia spraw spółki i reprezentowania jej na zewnątrz, lecz wynika wyłącznie z członkostwa w spółce prawa handlowego. Konkludując, obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym przez wspólnika spółki komandytowej powstaje z momentem nabycia przez tą osobę statusu wspólnika spółki komandytowej, co w przypadku osoby zawiązującej taką spółkę nastąpi wraz z uzyskaniem odpowiedniego wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Wobec powyższego decyzją zasadnie uznano za nieprawidłowe stanowisko zawarte we wniosku z dnia 8 lipca 2014 r., złożonym przez przedsiębiorcę P. W., w przedmiocie niepodlegania ubezpieczeniom społecznym jako wspólnika spółki komandytowej. Tym samym decyzja organu rentowego w ocenie Sądu jest prawidłowa, co doprowadziło do oddalenia wniesionego od niej odwołania. O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika określono na podstawie § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.). **Apelację od wyroku Sądu Okręgowego złożył odwołujący się.** Apelujący zaskarżył wyrok w całości, zarzucając, że naruszenie: 1) art. 189 k.p.c. w związku z art. 13 pkt 4 ustawy systemowej poprzez błędną jego wykładnię polegającą na przyjęciu, że ubezpieczeniu społecznemu podlegają wspólnicy spółek komandytowych od dnia powstania spółki, a nie od dnia rozpoczęcia działalności; 2) art. 189 k.p.c. w związku z art. 10 ust. 6 i 7 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej poprzez niewłaściwą wykładnię polegającą na przyjęciu, że wniosek dotyczył dwóch a nie jednego stanu faktycznego; 3) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez pomyłki w uzasadnieniu wyroku; 4) art. 233 k.p.c. poprzez całkowite pominięcie argumentacji odwołującego się, że przytoczony przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyrok Sądu Najwyższego z 13 września

2010 r., II UK 82/10, dotyczy sytuacji niepodobnej do sytuacji wnioskodawcy. Wobec powyższego apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zmianę decyzji w zakresie, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. Na rozprawie apelacyjnej wnioskodawca sprecyzował wnioski apelacyjne w ten sposób, że wniósł o zmianę wyroku i decyzji ZUS przez stwierdzenie że wspólnik spółki komandytowej, która nie podjęła działalności gospodarczej nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia społecznego z tytułu posiadania statusu wspólnika tej spółki. Wniósł też o to, aby został rozpatrzony rzeczywisty stan faktyczny podany we wniosku, czyli dotyczący i wspólnika spółki komandytowej, będącego jednocześnie przedsiębiorcą jednoosobowym, który znajduje się w sytuacji jak opisana we wniosku. W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, powołując się na art. 13 pkt 4 ustawy systemowej stanowiący o ramach czasowych obowiązku ubezpieczenia, że warunkiem koniecznym podlegania przez wspólnika spółki komandytowej obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym jest prowadzenie działalności gospodarczej przez taką spółkę. Powołane przez Sąd Okręgowy wyroki Sądu Najwyższego dotyczą odmiennej sytuacji, takiej, że spółka komandytowa prowadzi działalność gospodarczą, a problem sprowadzał się do tego, od kiedy wspólnik przystępujący do spółki komandytowej, która prowadzi już działalność, podlega ubezpieczeniom społecznym. Stanowisko Sądu Okręgowego, że tylko i wyłącznie status wspólnika, bez rozpatrywania innych okoliczności, decyduje o podleganiu ubezpieczeniom społecznym jest sprzeczny z wieloma przepisami - art. 13 pkt 4 ustawy systemowej, art. 14a ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2009 r. w sprawie określenia wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, imiennych raportów miesięcznych i imiennych raportów miesięcznych korygujących, zgłoszeń płatnika, deklaracji rozliczeniowych i deklaracji rozliczeniowych korygujących, zgłoszeń danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz innych dokumentów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1844). Apelujący odnosząc się do tezy Sądu Okręgowego, że „Zakład Ubezpieczeń Społecznych zasadnie rozpatrzył tylko jeden z przedstawionych przez odwołującego stanów faktycznych, a dotyczący ustalenia obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu pełnienia funkcji wspólnika spółki komandytowej”, podniósł, że po pierwsze wspólnikowi spółki komandytowej nie przysługuje prawo składania wniosków o interpretację, ponieważ wspólnik spółki komandytowej nie jest przedsiębiorcą. Przedsiębiorcą jest spółka. Zakład zresztą wobec odwołującego się podjął decyzję w dniu 27 czerwca 2013r., w której odmówił zajęcia się takim stanem faktycznym. Także Sąd Okręgowy winien wiedzieć, że wydanie interpretacji na podstawie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej nie-przedsiębiorcy jest sprzeczne z prawem, tak jak pobieranie za to opłaty. Po drugie wniosek o interpretację podawał następujący stan faktyczny: „Wnioskodawca jest wspólnikiem spółki komandytowej wpisanej do rejestru przedsiębiorców 17 sierpnia 2012 r. oraz posiada wpis w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) z wykazaną datą rozpoczęcia działalności gospodarczej 1 grudnia 2013 r.”. Zachodzi więc koniunkcja odwołujący się jest wspólnikiem spółki i oprócz tego jest już przedsiębiorcą. Nie napisał we wniosku, że najpierw był wspólnikiem spółki komandytowej i pyta, czy podlega ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu. Nie przedstawia także drugiego zagadnienia, czy podlega ubezpieczeniom po rozpoczęciu samodzielnej działalności gospodarczej. Opisuje tylko sytuację, gdy jest wspólnikiem spółki komandytowej oraz prowadzi samodzielną działalność gospodarczą. Ponadto we wniosku o wydanie interpretacji napisał w czasie przeszłym, że dla celów działalności wpisanej do CEIDG „zarejestrował domenę internetową (...) posiada stronę internetową”. Odwołujący się nie pyta o sytuację ubezpieczeniową sprzed uzyskania wpisu do CEIDG. Aby prawidłowo ocenić jego sytuację, trzeba po pierwsze ustalić, czy podlega ubezpieczeniom społecznym na podstawie art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy systemowej, czy na podstawie art. 8 ust. 6 pkt 4. Ponieważ składający wniosek o wydanie interpretacji jest zobligowany do przedstawienia własnego stanowiska w sprawie napisał w odpowiedniej części wniosku o regulacjach ustawowych wspólnika spółki komandytowej oraz o regulacjach dotyczących indywidualnej działalności gospodarczej. Błędne są więc twierdzenia Sądu Okręgowego, że „Zatem rozstrzygnięcie kwestii podlegania ubezpieczeniom społecznym w sytuacji równoczesnego posiadania statusu wspólnika spółki komandytowej w związku z prowadzoną pozarolniczą działalnością gospodarczą jest uzależnione od rozstrzygnięcia stanu faktycznego niepodlegania ubezpieczeniu społecznemu jako wspólnika spółki komandytowej”. Tak się składa, że praktycznie zawsze, aby osądzić jedną kwestię, trzeba rozstrzygnąć sprawy poboczne lub uprzednie. Ponadto, jeżeli podjęto by rozstrzygnięcie, że wspólnik spółki komandytowej, które nie rozpoczęła działalności, podlega ubezpieczeniu społecznemu, to rozpoczęcie przez tego wspólnika działalności gospodarczej w oparciu o wpis w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, niczego nie zmienia w kwestii podlegania ubezpieczeniom społecznym. **Sąd**

Apelacyjny zważył, co następuje. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych sąd drugiej instancji może - stosownie do art. 477^(14a) k.p.c. - uchylać wyrok sądu pierwszej instancji, uchylić także objętą nim decyzję organu rentowego i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania bezpośrednio temu organowi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 stycznia 2013 r., II UZ 67/12). Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji oraz poprzedzającej go decyzji organu rentowego z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu (art. 477^(14a) k.p.c.) opiera się na podstawach przewidzianych w art. 386 § 4 k.p.c. W judykaturze przyjmuje się, że orzeczenie to nie może bazować na wadach postępowania przed organem rentowym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 27 lutego 2014 r., II UZ 78/13). Nie chodzi też o braki decyzji usuwalne przy wstępnym rozpoznaniu sprawy (por. art. 467 § 4 in fine k.p.c.) ani o wady wynikające z naruszenia przepisów postępowania przed organem rentowym (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 września 2011 r., II UZP 8/11, OSNP 2012 nr 19-20, poz. 252 i powołane tam orzecznictwo). Artykuł 477^(14a) k.p.c. służy rozwiązywaniu sytuacji, w których - ze względu na zakres kompetencji sądu - przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji nie może doprowadzić do usunięcia uchybień popełnionych przez organ rentowy. Z taką sytuacją w ocenie Sądu Apelacyjnego mamy do czynienia w niniejszej sprawie. W ocenie Sądu Apelacyjnego wnioski odwołującego nie zostały rozpoznane przez organ rentowy co do istoty. Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu administracji publicznej lub państwowej jednostki organizacyjnej wniosek o wydanie pisemnej interpretacji co do zakresu i sposobu zastosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej oraz składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie. Z kolei art. 83d ustawy systemowej przewiduje możliwość występowania o wydanie pisemnej interpretacji w zakresie obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym, zasad obliczania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz podstawy wymiaru tych składek. Art. 83d ustawy systemowej rozszerzył więc przedmiot decyzji interpretacyjnej o kwestie dotyczące obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym, zasad obliczania składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych, a ponadto wyraźnie określił, że przedmiotem interpretacji może być podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne oraz wszystkie Fundusze. Sąd Najwyższy wyjaśnił w wyroku z 12 marca 2015 r., II UK 79/14, że interpretacja polega na kwalifikacji skutków prawnych określonych zdarzeń w sferze ubezpieczeń społecznych, co wymaga niejednokrotnie wykładni i zastosowania przepisów prawa, które uzupełniają i rozwijają normy prawa ubezpieczeń społecznych, choć stricte nie należą do tej gałęzi prawa. Zgodnie z powołanym art. 10 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej uprawnionym do złożenia wniosku o wydanie interpretacji prawnej jest przedsiębiorca, czyli osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą, a także wspólnik spółki cywilnej (art. 4 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej). Z tego wynika, że nie jest uprawniony do złożenia takiego wniosku płatnik składek, który w świetle ustawy o swobodzie działalności gospodarczej nie jest przedsiębiorcą, czyli np. wspólnik spółki komandytowej czy jawnej. Wnioskodawca, co wynika z dołączonej do apelacji decyzji organu rentowego z 7 czerwca 2013 r., działając jako wspólnik spółki komandytowej wystąpił o dokonanie wykładni w sprawie podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia wspólnikiem spółki komandytowej. Organ rentowy odmówił mu wydania pisemnej interpretacji z tej przyczyny, że o tę interpretację nie wystąpił przedsiębiorca (k – 64-65 a. s.). Z kolei działając jako przedsiębiorca (osoba posiadająca wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej z datą rozpoczęcia działalności gospodarczej określoną na 1 grudnia 2013 r.) wnioskodawca złożył 10 lipca 2014 r. wniosek o wydanie pisemnej interpretacji prawnej. Przedstawił swoją sytuację jako posiadanie statusu wspólnika spółki komandytowej, która nie podjęła działalności gospodarczej i statusu osoby posiadającej wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej z datą rozpoczęcia działalności gospodarczej określoną na 1 grudnia 2013 r. Organ rentowy powołując się na to, że wniosek dotyczy dwóch kwestii, dla których wyjaśnienia konieczna jest interpretacja innych przepisów ustawy systemowej, ze względu na nieuiszczenie opłaty pozostawił bez rozpatrzenia wnioski w części dotyczącej podlegania ubezpieczeniom społecznym w sytuacji równoczesnego posiadania statusu wspólnika spółki komandytowej w związku z prowadzoną pozarolniczą działalnością gospodarczą oraz możliwości w związku z tym skorzystania z prawa do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej przez

okres pierwszych 24 miesięcy od podstawy wymiaru składek w kwocie nie niższej niż 30 % kwoty minimalnego wynagrodzenia. Sąd Apelacyjny podzielił pogląd skarżącego, że we wniesionym przez niego wniosku nie występują dwa odrębne stany faktyczne w rozumieniu art. 10 ust. 2 i 7 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, a tylko w takiej sytuacji dopuszczalne jest pozostawienie wniosku bez rozpoznania. Kluczowe jest więc rozumienie pojęcia odrębność stanów faktycznych. O liczbie tych stanów decydować będzie, jak wywodzi organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie, to, czy dla oceny zaprezentowanego przez wnioskodawcę stanowiska konieczna jest wykładnia niezależnie od siebie kilku aktów prawnych bądź kilku przepisów w ramach tego samego aktu prawnego. Dlatego organ rentowy niejako wydzielił jako odrębny stan faktyczny – uzyskanie interpretacji w przedmiocie potwierdzenia, że decydujące znaczenie dla obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym ma rozpoczęcie wykonywania działalności, a nie uzyskanie wpisu we właściwym rejestrze przedsiębiorców (KRS, CEiDG) i w związku z tym od chwili rejestracji spółki komandytowej w rejestrze przedsiębiorców KRS (bez faktycznego prowadzenia działalności) nie istnieje obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu posiadania statusu wspólnika spółki komandytowej. Sąd Apelacyjny nie podziela stanowiska organu rentowego polegającego na przyjęciu, że we wniosku skarżącego zostały przedstawione dwa odrębne stany faktyczne w takim sensie, że możliwe jest pozostawienie jednego z nich bez udzielenia odpowiedzi, bez dokonania kwalifikacji prawnej jego skutków bez uchybienia istocie interpretacji i pozbawienia jej znaczenia. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, rozdzielenie stanów faktycznych ma charakter sztuczny. We wniosku stan faktyczny został opisany jako: „Wnioskodawca jest wspólnikiem spółki komandytowej wpisanej do rejestru przedsiębiorców 17 sierpnia 2012 r. oraz posiada wpis w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEiDG) z wykazaną datą rozpoczęcia działalności gospodarczej 1 grudnia 2013 roku” i jako taki powinien być rozpoznany, tzn. powinna zostać dokonana kwalifikacja skutków prawnych wskazanych zdarzeń w sferze ubezpieczeń społecznych. Rozdzielenie stanów faktycznych prowadzi do tego, że wnioskodawca nie uzyskuje oceny jego stanowiska w sprawie obciążenia składkowego, a to stanowi istotę wystąpienia, ale otrzymuje interpretację, o jaką wystąpił jako wspólnik spółki komandytowej, której mu odmówiono z racji tego, że wspólnik takiej spółki nie jest przedsiębiorcą. Jest to zupełnie nieracjonalne. Jeżeli rozpoznawany jest wniosek przedsiębiorcy, to nie może on uzyskać interpretacji nie odnoszącej się do niego jako przedsiębiorcy, a przecież tak się dzieje, skoro udzielenie interpretacji ogranicza się do podlegania ubezpieczeniu społecznemu przez wspólnika spółki komandytowej. Taka ocena nie spełnia funkcji pisemnej interpretacji. Powyższe względy zadecydowały o uchyleniu zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, czyli wniosku o interpretację rzeczą organu rentowego będzie rozważenie kwalifikacji skutków prawnych określonych przez wnioskującego przedsiębiorcę zdarzeń w sferze ubezpieczeń społecznych. Organ rentowy zważy, że prowadzenie pozarolniczej działalności jest pojęciem niepokrywającym się z prowadzeniem działalności gospodarczej, o której stanowi art. 2 ustawy o swobodzie o działalności gospodarczej. O prowadzeniu działalności w takim rozumieniu można mówić tylko w stosunku do przedsiębiorcy, którym tu jest spółka komandytowa. Obowiązek ubezpieczenia społecznego wspólnika (osoby fizycznej) tego rodzaju spółki handlowej wiąże się z posiadaniem statusu wspólnika, co jest prowadzeniem pozarolniczej działalności w pojęciu art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy systemowej. Rzeczą organu w związku z przedstawionym przez wnioskodawcę stanem faktycznym będzie ocena, czy niepodjęcie prowadzenia działalności gospodarczej - dopuszczalnego prawnie - przez spółkę komandytową jako przedsiębiorcę ma znaczenie dla powstania i istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego jej wspólnika będącego osobą fizyczną. W tym zakresie organ rentowy rozważy, że w wyroku z Sądu Najwyższego z 13 września 2010 r., II UK 82/10 (OSNAPiUS z 2012 r. nr 1-2, poz. 21) wskazano, że zawieszenie działalności na podstawie art. 14a ustawy o swobodzie działalności gospodarczej przez spółkę wywołuje skutek także wobec jej wspólników w zakresie podlegania ubezpieczeniom społecznym. W okresie zawieszenia działalności przez spółkę jej wspólników nie można bowiem uznać za osoby prowadzące pozarolniczą działalność poprzez pozostawanie wspólnikami spółki prowadzącej (wykonującej) działalność gospodarczą. **Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny z mocy art. 477^(14a) k.p.c. orzekł, jak w pkt I sentencji.** Jeśli chodzi o koszty postępowania, to uchylenie stanowiącej przedmiot rozpoznania decyzji w takim stanie faktycznym Sąd Apelacyjny ocenił na potrzeby rozliczenia kosztów jako przegraną organu rentowego. Dlatego zasądził od organu rentowego na rzecz skarżącej na podstawie art. 98 k.p.c. tytułem zwrotu kosztów postępowania zwrot opłaty od apelacji w wysokości 30 zł.

Aleksandra Tobiasz-Skrzypek Magdalena Kostro-Wesołowska Danuta Malec